telligas tamen q̃ iste qui habebit cognitõem ville vel castri intel
ligitur habere dignitatez vt no. Jo. an. extra ō ꝓbendis in. c. cum
olim ⁊ Bal. j. in. §. seq. ⁊ no. glo. in auẽ. cõstitu. que de digni. in. §.
generaliter coll. vi. Jbi plebis parte. s. quota puta medietate tertia
quarta ⁊c. quoniam si de certa re tunc nõ censeret capitaneus ꝗ
Bal. ar. in. l. gõne. C. de here. insti. Jbi capitaneus. capitaneus est
ille qui apud nos appellatur baro vt dixit Bal. ō. qui feu. da. po.
in prin. facit tex. in. d. c. fundamẽta in. §. proinde. Jbi valuasor sic di
ctus quasi sit dignus stare ad valuas. i. portas domini ⁊ eas itra
re propter beneficium qõ a domino recepit fm Jn. de yser. vnde
solet dici q̃ porte dignitatũ nõ patẽt infamibus vt in. l. ij. C. ō di
gnitatibus li. xi. Jbi tenet. s. ab antiquo vt differat a. §. sequẽ. Jbi
valuasores. s. maiores sed hodie appellant capitanei vt. ō. qui feu.
da. po. in prin. Jbi a valuasoribus. s. maioribus. Jbi habebat qua
si dicat nõ erat vere feu. antiquus q̃ poterat reuocari q̃cũq̃ vo
lebat dominus vt. ō. ō natura feu. in. c. i. Item ⁊ alia ratõne vt sequitur
in tex. valuasore ⁊c. Jbi mortuo. Subaudi qui habebat feu. a capi
taneo. Jbi reuertebatur. Subaudi qõ hodie nõ reuertitur si fue
rat infeudatũ equali ⁊ cum his qualitatibus prout primus habe
bat. Et iste secundus velit recognoscere a primo domino vt dixi
ō. ti. proximo i. §. i. ⁊. j. ō lege cora. i. §. similiter. Alias ⁊ hodie reuer
teretur quoniã resoluto iure datoris resoluereturꝰ ius acceptoris
vt ibi patet. Jbi in curia mediolanẽsi dic q̃ imo vbiq̃ est correctũ
⁊ ad paritatẽ deductũ in omnibus tã maioribus q̃ minoribus vt
supra de natura feu. in fi. qõ intelligas verũ quãtũ ad retentionez
feu. vt ibi nõ aũt q̃tũ ad nobilitatẽ vt sequitur statim in. §. seq. fm
Ja. de bel. Jbi quo ⁊ valuasores dic fm Pe. ō cer. q̃ iste tex. vult
dicere. s. vt minores valuasores dicant habere aliquã feu. ō suetu
dinem sicut ⁊ maiores valuasores vt sicut maioribus valuasori
bus non poterat feu. auferri mortuo suo inuestitore sine liberis si
volebat seruire primo domino sic ⁊ in minore. s. vt mortuo maiore
valuasore sine liberis qui inuestiuit euz nõ possit ipsi minori feu.
auferri si velit seruire priori domino. Ex his infert Bal. q̃ finito
iure maioris valuasoris incipit ius minoris per nouam recogni
tõem qõ est nota dignum. No. q̃ in declarãdo gradus digni
tatũ ⁊ nobilitatuz debentis incipere a principe vt hic patet in prin.
Et hoc ideo quoniã ab ipso tanq̃ a fonte fluũt omnes alie digni
tates ⁊ nobilitates. l. sacrilegi. C. de diuersis rescrip. l. penul. ff. ō cõ
stitu. Nec in merito quoniaz appellatur nobilissimus ⁊ sanctissi
mus. l. queris ff. de natali. resti. ⁊ est dominus mũdi. l. deprecatio
ff. ad. l. rodi. de iactu. Et q̃ bus pz q̃ q̃ ⁊ nobilitatur p dignitates
sibi ab eo cõtributas vt dixi. ō. in prin. libri in diuisione scõa feu. fa
cit q̃ statim dicam in. §. seq. No. dignitates ⁊ nobilitates gra
datim esse distinctas vt pz ex hac littera pro cuius intelligẽtia da
ra est aduertendũ q̃ marchio ⁊ comes proprie dicuntur regni vel
regnis capitanei. Illi vero qui ab istis feu. accipiunt proprie dicũt
maiores valuasores regni q̃ tũ hodie vocant capitanei vt. ō. qui
feu. da. pos. in prin. ⁊ in glo. prima hic posita. Illi autez qui ab istis
maioribus accipiũt feuda appellant minores valuasores hoc est
valuasini vt in isto tex. ⁊. ō. qui feu. da. pos. post prin. Illi vero qui
ab istis minoribus feuda accipiunt dicũtur minimi valuasores vt
ō. an maritus succe. vxo. in. c. i. in fi. coz ti. seq. ⁊ in glo. fi. hic posita.
Sunt adhuc alij inferiores vasal. qui accipiant feuda ab istis mi
nimis valuasoribus ō quos patet. ō. ō natura feu. in. c. i. Nam ho
die quilibet q̃ũcũq̃ inferior ⁊ minimus ⁊ etiã rusticus põt infeu
dare dũmodo habeat legitimã administratõem bonorũ suorũ vt
dixi supra qui feu. da. pos. in prin. in secũdo notabili. facit qõ habet
supra per quos fiat inuesti. post prin. No. q̃ proprie ille dicitur
comes qui est inuestitus de comitatu vt hic. Exquo infert Bald.
q̃ sine comitatu non pz dici proprie comes sed abusiue sicut sunt
comites palatini qui creant tabelliones legitimant spurios dant
tutores ⁊ similia prout habent ex priuilegio de quos tangit i spe
cul. de instruc. edic. in. §. restat ver. si quis potest facere ⁊ ver. porro
in penul. col. ⁊ per Bar. in. l. nõ aliter. ff. de adopt. per Bal. in pro
bemio codicis per Jnno. in. c. penul. extra de fide instru. per gl. in
l. i. ff. ō tuto. ⁊ curato. da. ab his. facit quod habetur in tit. de comi.
sacri. pala. li. xii. ⁊ quod dixi infra si de feu. fue. contro. in. c. natura
lea. facit quod habet in. l. i. i. fi. ad municip. ⁊ in. l. fi. C. fi. vbi ⁊ apud
quem ⁊ i. l. i. C. ō co. cõsisto. li. xii. ⁊ in specu. ō cura. in. §. i. versi. quid
de his. Postq̃ hucusq̃ satis dare ⁊ copiose declarauimus
omnia ea que ad intelligentiã littere necessaria videbãtur. Jegre
diamur nunc nouũ pellagus deo duce in declarando dignitates
generis cuiuscũq̃ que laicis attributa sunt. Et secundus earũ gra
dus procedẽdo incipiamus primo a suprema que est ipsa impalis
maiestas. ⁊ q̃ro q̃re appellat ipator. ⁊ ridico ex eo q̃ ipat alijs vt
no. per glo. in prohemio digestorũ sup rubrica. Quod itelligas
verum. s. imperio ⁊ iurisdictione vniuersali vt no. in. l. ij. C. in quib
causis colo. cen. li. xi. ⁊ in. l. fi. C. de quadri. pscrip. cũ totius vrbis te
neat monarchiam. lxiij. di. adrianus ⁊ no. extra de ele. in. c. venera
bilem. Et ex hoc appellat dominus totius mundi. l. deprecatio. ff.
ad. l. rodi. de iactu. Quod est verum. s. de iure lz quãdoq̃ de facto
cõtrarium videamus. l. omnibus. ff. ad trebe. l. i. C. de summa trini.
⁊ fide catho. Nam nec in terris ecclesie habet aliquam iurisdictio
nem vt in cle. pastoralis de re iudicata. Sed de hac materia dic vt
plene scripsi infra de pace iura. fir. in prin. in. i. q. glo. Interdum ap
pellatur princeps vt dic in prin. ⁊ in. l. i. ff. ō cõsti. prin. ⁊ in prohemio
insti. in princ. ⁊ no. p glo. in de. i. de baptismo. vbi plene declarauit
quot modis capiatur princeps ⁊ p Bal. in prohemio ffoꝝ. Jn
terdum appellatur rex vt infra de pace tenen. in prin. ⁊ ō hoc ple
ne diri supra qui feu. da. pos. in prin. sup tex. ⁊ de no. fi. fo. in. c. i. Jn
terdum etiam appellatur pluribus alijs nominibus ō quibus i pe
mio ffoꝝ codicis ⁊ institutionũ sup rubrica fit mẽtio. Quc
ro q̃ imperia fuerunt respondeo q̃ quinq̃. Nam primũ fuit iperi
um orientale. s. babilonicum. Secundo fuit imperiũ psarum ⁊ me
dorum. Tertio fuit imperium grecoꝝ. Quarto fuit imperiũ roma
manorum. Quinto ⁊ vltimo adueniente xpo istud romanũ impe
rium incep ⁊ esse xpi impium. Et ideo apud papam xpi vicariũ ē
vterq̃ gladius. s. spũalis ⁊ tẽporalis ⁊ de his plene no. p gl. daniel
scõ capitulo ⁊ p Barto. in suo tractatu ad reprimẽdam in glo. su
per verbo totius orbis. Quero an imperiũ romanũ dependeat a solo deo. Et videtur q̃ sic. xxiij. q. iij quesitum. C. de veteri
iure enucle. l. i. in prin. ⁊ no. xcvi. di. si imperator. qõ patet quia p ipz
omnes alij reges regnant. Et includit in se cetera regum regna vt
in epistola inter claras de summa trini. ⁊ fi. ca. lxx. q. i. in apibus ⁊ in
c. ad apostolice de sen. ⁊ re iudicata. Et intelligas predicta scõz de
terminationẽ sancte matris ecclesie esse vera ⁊ procedere ante ad
uentum xpi. Vbi vero aduẽtũ xpi impiũ fuit apud xpm ⁊ eius
vicarium. s. papã vnde videmus q̃ hodie imperiũ trãsferi p papã
in principem secolarẽ extra de elec. in. c. venerabilem ⁊ ita dixit bar.
in dicto suo tractatu ad reprimẽdam in prin. ⁊ de hoc etiã scripsi. j.
de pace iura. fir. in prin. ⁊ circa hoc vide plene no. p canonistas i. c.
causam el. ij. extra qui filij sint legitimi ⁊. x. di. in. c. quoniã ⁊ p bar.
in. l. i. ff. de requi. reis ⁊ p Bald. in. l. i. C. de summa trini. ⁊ fi. ca.

Quero quis sit verus imperator an romanus an cõstantinopo
litanus. dic q̃ romanus in quẽ ecclesia trãstulit impiuz a grecis vt
in. c. venerabilez extra de ele. ⁊ no. p gl. in dicto. c. si imperator. xcvi.
di. ⁊. lxx. q. i. in apibus. Dum enim ecclesia romana opprimeret ab
astulfo rege lombardorũ petiit auxilium ab imperatore cõstãtipoli
tano qui eaz nollet aut nõ posset patrocinari ecclesie romane tunc
Stephanus papa scõo trãstulit impium p dictũ romanorũ a grec
is in germanos hoc est i theotonicos in psonaz magnifici regis
caroli magni qui fuit filius pipini. sed iste carolus tũc erat satis i iu
uenilitate. Nam patet eius papinus fuit primo electus in patriciuz
romanorũ. Et sic hodie impiũ romanorũ est apud theotonicos
vt habetur de cõsacra. di. v. in. c. in die. Et p cõsequẽs nõ ē ãplius
apud grecos vt probatur in prohemio insti. in prin. licet ipe impa
tor cõstantinopolitanus appellet imperator noie lz re nõ sit vt no
tant p dicta p glo. in dicto. c. venerabile de elec. ⁊ de ipso imperatore
constantinopolitano habetur i. c. solite extra ō maio. ⁊ obe. ⁊ i. c. fũ
damẽta ō elec. li. vi. Et fuit hec trãslatio facta de imperio a grecis
in germanos i ãno vñi. ccccccl vi. Sed coronatio caroli magni in
imperatorẽ fuit facta a leone papa. iiij. ãno. ccccccciij. vt p dicta colli
gũtur ex ãnalibus sũmorũ pontificũ ⁊ cronicis quicqd dixerit gl.
in dicto. c. venerabilem que circa designationem temporum errat
se videtur. Et imperator tenetur defensare ecclesiam vt dixi infra
de pace tene. in prin. Quero qualiter eligat imperator ⁊ p quos
Et respondeo q̃ olim eligebat p exercitũ vt pbat. xciij. di. legimus
facit insti. de iure naturali gẽ. ⁊ ciui. in. §. sed qõ principi ⁊. C. ō vete
ri iure enucle. in. l. i. §. hoc etiã nihilominus. Hodie aũt ō cõsuetu
dine que a iur approbat electõ ipatoris spectat ad ceteros principes
alemanie quorũ tres sunt clerici ⁊ sunt etiaz cãzellarij impil vz Ar
chiepus Magũtinus q̃ est causaz clarine germanie Coloniensis
italie Treuerẽsis gallie. Et quatuor sunt laici vz comes reni dux
saxõie Marchio brãde burgensis ⁊ rex bohemie q̃ olim erat dux